

ВІДОНІМНА ТЕЛЕСКОПІЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Статтю присвячено виявленню особливостей творення телескопізмів на базі власних імен. У результаті аналізу складноскорочених неологізмів, вихідними основами для яких слугували антропоніми або топоніми, визначено певні тенденції телескопічного словотворення в сучасній англійській мові.

Ключові слова: антропонім, відонімний дериват, телескопія, телескопізм, онім, топонім.

Єнікєєва С. М. Отонимная телескопия в современном английском языке. Стаття посвящена исследованию особенностей создания телескопизмов от имён собственных. В результате анализа сложносокращённых неологизмов, исходными единицами для которых служили антропонимы или топонимы, выявлены некоторые тенденции телескопного словообразования в современном английском языке.

Ключевые слова: антропоним, отонимный дериват, телескопия, телескопизм, оним, топоним.

Yenikeyeva S. M. Proper Names Blending in Modern English. The article deals with problem of proper names blending as a way of word-formation. In virtue of analyses of neologisms formed by anthroponyms or toponyms blending some trends of English word derivation have been revealed.

Key words: an anthroponym, derivative of a proper name, blending, a blend, proper name, toponym.

Головною рушійною силою розвитку мови є мисленнева діяльність його носіїв. Суспільна свідомість у цілому й індивідуальне мислення зокрема відбивають нові явища об'єктивного світу, виявляють і встановлюють між ними більш глибокі й суттєвіші зв'язки. Через мислення, наголошують науковці [Попова, Стернин 2007, с. 95-96], на розвиток мови впливають багаточисленні обставини життя людської спільноти, суспільні процеси, екстралінгвістичні чинники. Розширення мисленневого кругозору пов'язано не лише з кількісним зростанням образів дійсності, відбитих у картині світу представників певної лінгвокультури, але й з розвитком словника відповідної мови. Діяльність людської свідомості, таким чином, спрямована не лише на концептуалізацію нових квантів знання, які збагачують картину світу, але й на формування відповідних комунікативно-інформативних лінгвальних знаків, які поповнюють лексикон відповідної мови.

Одним із способів формування нової лексики, що останнім часом демонструє свою зростаючу продуктивність є телескопія – “спосіб словотвору, що є злиттям двох (або більше) скорочених основ або злиттям повної основи зі скороченою основою, у результаті чого утворюється нове слово, що повністю або частково поєднує значення всіх структурних елементів, які входять до його складу [Заботкина 1989, с. 11]. Відносна новизна, зростаюча продуктивність та “популярність” цього способу словотворення зумовлюють актуальність дослідження різноманітних механізмів формування телескопічних одиниць, вивчення їх семантичних особливостей, встановлення сфер їхнього функціонування.

Твірною основою для формування телескопічних лексем в англійській мові зазвичай слугують загальні імена, проте серед них зустрічаються й деривати, створені в результаті “злиття” онімів. Онімом є власне ім'я, яке “служать для виокремлення названого ним об'єкта серед інших об'єктів, його індивідуалізації й ідентифікації” [Селіванова 2006, с. 426]. З-поміж онімів найчисленнішими є антропоніми – імена та прізвища осіб, та топоніми – назви географічних об'єктів. Особливості творення відонімних дериватів способом телескопічного словотворення є недостатньо вивченою проблемою, оскільки зазначені лексичні інновації ще не були об'єктом спеціального аналізу, що, до речі, й зумовлює **актуальність** нашого наукового пошуку.

Метою нашого дослідження є виявлення особливостей творення відонімних дериватів способом телескопії у сучасній англійській мові. Для виконання поставленої мети передбачається виконання таких **завдань**:

- розглянути механізми й моделі творення телескопічних одиниць у сучасній англійській мові;
- виявити тенденції відантропонімної і відтопонімної деривації способом телескопії;

- характеризувати структурно-семантичні властивості відонімних телескопізмів;
- визначити продуктивні моделі відантропонімної й відтопонімної деривації;

Об'єктом безпосереднього аналізу стали відонімні телескопізми, відібрані нами з англомовних друкованих засобів масової інформації. **Предметом** вивчення стали механізми творення й структурно-семантичні властивості відонімних телескопізмів сучасної англійської мови.

У сучасній англійській мові розрізняють різні типи телескопізмів. У результаті дослідження механізмів творення похідних телескопізмів науковцям вдалося виділити ряд моделей. Так, наприклад, складноскорочені слова, які утворюються шляхом з'єднання акопопи (початкового фрагмента) одного слова з афезою (кінцевим фрагментом) іншого слова, тобто за моделлю **ab + cd** → **ad**, називають повними телескопізмами [Бортничук 1988, с. 176]. За цією моделлю утворюється найбільша кількість лексичних інновацій як оказіонального, так і узуального характеру, наприклад: *adid* < *adult* + *kid*, *beautifect* < *beautiful* + *perfect*, *cosmeceutical* < *cosmetic* + *pharmaceutical*, *greige* < *grey* + *beige*, *intermercial* < *internet* + *commercial*, *teleputer* < *television* + *computer*, *televangelist* < *television* + *evangelist*, *Wintel* < *Windows* + *Intel*.

Інші складноскороченні слова можуть утворюватися шляхом складання початкових елементів – апокоп, вихідних слів, тобто за моделлю **ab + cd** → **ac**, наприклад, *hi-fi* < *high fidelity*, *hi-hech* < *high technology*, *sci-fi* < *science fiction*, *modem* < *modulator-demodulator*, *romcom* < *romantic* + *comedy*. Чимало неологізмів було створено за моделлю **ab + cd** → **abd**, тобто шляхом “злиття” повної форми першого слова з афезою другого, наприклад: *aquaerobics* < *aqua* + *aerobics*, *carfast* < *car* + *breakfast*, *deskfast* < *desk* + *breakfast*, *kidult* < *kid* + *adult*, *mockney* < *mock* + *cockney*, *seacopter* < *sea* + *helicopte*. Серед нових телескопізмів, зафіксованих словниками, є і такі, що створені шляхом приєднання апокопи першого слова із повною формою другої лексеми, за моделлю **ab + cd** → **acd**, наприклад: *Amerasian* < *American* + *Asian*, *Amerindian* < *American* + *Indian*, *Afrocaribbean* < *African* + *Caribbean*, *robolawyer* < *robot* + *lawyer*, *emoticon* < *emotion* + *icon*. Словниками неологізмів зафіксовано кілька лексичних інновацій, створених шляхом поєднання афез двох слів, за моделлю **ab + cd** → **bd**, яка вважалася в попередні роки непродуктивною: *netiquette* < *Internet* + *etiquette*, *netizen* < *Internet* + *citizen*, *netpreneur* < *Internet* + *entrepreneur*.

За розглянутими нами моделями утворюється найбільша кількість телескопічних лексичних інновацій, проте можна виділити й інші, менш продуктивні, моделі. Так, наприклад, телескопізми *adorkable* < *adorable* + *dork*, *autopathography* < *autobiography* + *pathology*, *cewebtrity* < *celebrity* + *web* були створені шляхом “розсікання” першого базового слова і включення до його складу повної форми (як правило, односкладної) або “уламку” другої базової лексеми. Схематично це можна представити так: **ab + cd** → **acb**.

Як свідчать наведені вище приклади, більшість телескопізмів формується на базі загальних імен, проте останнім часом серед телескопічних лексичних інновацій англійської мови було зафіксовано чимало одиниць, створених від власних імен, головним чином антропонімів і топонімів. Так, серед телескопічних відантропонімних дериватів широковідомими є лексеми *Bennifer*, *Brangelina*, *TomKat*.

Прикладами функціонування відантропонімних телескопізмів у друкованих засобах масової інформації можуть слугувати такі речення: *Despite an awkward moment when the camera flashed to **Brangelina** while Aniston presented an award, she was all smiles as she clung to Mayer throughout the night and stole a few kisses on the red carpet.* (USA Today 2009, March 6); *These two outside backs can provide the pace 'n width for the whipped in crosses that LennyTM and Wondo[®] thrive on. I think another problem is that we have not come with a decent combo-nickname for our strikers Steven Lenhart and Chris Wondolowsky: you know like **Bennifer**, **TomKat** or **Brangelina**.* (The Guardian 2012, May 25); *Brad and Angelina have one (**Brangelina** obviously); even Jennifer Aniston and Justin Theroux have one (**Anthrax**, pleasingly), so what about Obama and Cameron? My suggestion is Oberon. Next!* (The Guardian 2012, March 13); *Arguably, given their surnames and McAvoy's recent appearance in “Macbeth”, if we must have **Brangelina**,*

*perhaps we can now adopt **MacDuff** as a composite name for the couple* (The Guardian 2013, March 17).

"Складені імена" (composite names) або "комбіновані прізвиська" (combo-nicknames) всесвітньо відомих кінозірок утворюються шляхом об'єднання фрагментів вихідних імен або у результаті злиття скороченого імені з повною формою антропоніма. Так, телескопізм **Bennifer** є зрощенням повної форми першого імені з аферезою другого антропоніма, тобто лексемою (**Ben Affleck** + **Jennifer Lopez**), створеною за моделлю **ab + cd** → **abd**. Досить частовживаним завдяки популярності позначуваним цим словом пари референтів телескопізм **Brangelina** утворився у результаті зрощення апокопи першого імені з повною формою другого (**Brad Pitt** + **Angelina Jolie**), що відповідає моделі телескопічної вербокреації **ab + cd** → **acd**. Телескопізм **TomKat** сформувався на базі двох імен **Tom Cruise** + **Katie Holmes**, тобто шляхом об'єднання повної форми першого імені з апокопою другого, тобто за моделлю **ab + cd** → **abc**. Відантропонімний телескопізм **Anthrax** є зрощенням апокопи прізвища кінозірки **Jennifer Aniston** та фонологічно й графічно трансформованого прізвища її чоловіка **Justin Theroux**, відомого голлівудського актора й режисера. Цікавим є також відантропонімний телескопізм **MacDuff** (**James McAvoy** + **Anne-Marie Duff**), що був створений у результаті злиття фрагменту-апокопи прізвища актора з повною формою прізвища актриси, тобто за моделлю **ab + cd** → **acd**.

Розглядаючи семантичну специфіку телескопічних лексем, слід зазначити, що у процесі їхнього творення, як правило, відбувається універбація значень твірних лексичних одиниць, на базі фрагментів (або "уламків" і повних форм) яких формуються телескопічні слова. Розглянуті нами відантропонімні телескопізми були створені для номінації подружніх пар та закоханих людей, які є відомими й популярними кінодіячами. Вибір телескопії для позначення таких альянсів, на наш погляд, є не випадковим, адже відантропонімні телескопізми символізують непорушну єдність, абсолютну "валентність" осіб, що складають любовний та професійний союз.

Необхідно підкреслити, що телескопія дозволяє виражати поняття, якими б складними вони не були, у межах одного слова. Проте прагматична значущість цього способу словотвору визначається не лише формальною зручністю, але й експресивністю похідних телескопізмів. Фонологічна незвичність форми телескопізмів, насиченість змісту цих новоутворень роблять їх експресивними, емоційними. А це, у свою чергу, надає оригінальності, виразності, яскравості висловлюванням мовця, що їх вживає.

У 90-х роках ХХ століття до словника американського варіанту англійської мови увійшов телескопізм **Billary** (**Bill** + **Hillary**), який позначав не лише подружжя Білла й Гіллари Клінтонів – президента та першої леді США, але й політичний альянс цих осіб. На той час цей телескопізм мав дещо іронічну конотацію, оскільки натякав на активне втручання Гіллари Клінтон в управління країною, оскільки вона була не лише першою леді, але й певний час очолювала оперативний комітет з реформи системи охорони здоров'я. Після закінчення правління президента Клінтона цей телескопізм втратив свою актуальність і на певний час вийшов із вжитку, проте знов був "реанімований" після призначення Гіллари Клінтон держсекретарем США: *Contrary to popular belief, it was actually **Billary** that ran America from 1992 to 2000, under the auspices of Bill. And should fellow pinko Muslim Christian Barrack Hussein Obama and reformed Republican bad-boy John McCain fail to conquer **Billary**, another eight years will arrive, this time served by.* (http://wikiality.wikia.com/Billary_Clinton). Оскільки члени цього "подружньо-політичного" союзу на початку ХХІ століття, так би мовити, помінялися ролями – державну посаду обіймала дружина, а чоловік-колишній президент, фактично був її радником, було навіть створено новий телескопізм, який відбив цю "рокіровку" політичних фігур **Hillbilly** (**Hillary** + **Billy**): *Back when Bill was President and Hillary was first lady, we called them "Billary". Now I guess we'll have to call them "**Hillbilly**".* (HttpDee Feb. 04, 2008).

Для номінації політичних альянсів лідерів держав останнім часом було створено чимало лексичних інновацій, які за способом творення є відонімними дериватами.

Механізми формування таких телескопізмів схематично можна представити таким чином: **Merkozy** < **Merkel** + **Sarkozy**, **Merde** < **Merkel** + **Hollande**, **Moron** < **Monti** + **Cameron**, **Oberon** < **Obama** + **Cameron**. Ці відонімні телескопізми утворилися у результаті злиття початкових та кінцевих фрагментів прізвищ політичних діячів. Формування таких слів, що символізують альянси голів держав, на наш погляд, є цілком символічними з огляду на тісне співробітництво між провідними світовими лідерами, які діють солідарно й злагоджено, як єдине ціле, вирішуючи гострі політичні й економічні виклики сьогодення.

Вищезгадані лексеми широко представлено у різноманітних друкованих засобах масової інформації, наприклад: *On Monday, she stepped up her efforts to avoid any appearance of a strained relationship with the new French leader after working so closely with Mr. Sarkozy that their collaboration became known as "Merkozy".* (New York Times 2012, May 7); *This combination is almost impossible to resist. It took only a smirk between Mrs Merkel and the French president, Nicolas Sarkozy, to doom Italy's prime minister, Silvio Berlusconi. The Greek prime minister, George Papandreou, was also replaced under pressure from "Merkozy".* (The Economist 2012, Feb. 4); *Hold on. Isn't "measures to improve European competitiveness" just another term for austerity? Pretty much, yep. That'd be why the French are saying "Merde!". Do say: "Merkel + Hollande = Merde..." Don't say: "...so does Monti + Cameron = Moron?"* (The Guardian 2012, May 13); *My suggestion is Oberon. Next!* (The Guardian 2012, March 13)

Як вже підкреслювалося, відонімні телескопізми відзначаються образністю й експресивністю, вони можуть формуватися шляхом злиття здавалося б нерелевантних одне одному власних імен, наприклад, антропоніма й міфоніма. Так, оказіоналізм **Hugoliath** було створено на базі імені покійного президента Венесуели **Hugo Chávez** та імені міфічного героя **Goliath**. Цікавим є те, що цей відонімний дериват з'явився у результаті так званої гаплогії – накладання імен, адже афереза першого імені-антропоніма фонетично й графічно збігається з апокопом другого імені-міфоніма. Образ-порівняння, вербалізоване за допомогою цього телескопізма, представлено у такому контексті: *Henrique and Hugoliath: No wonder that Henrique Capriles, the opposition candidate calls the contest between himself and Hugo Chávez, who rules Venezuela for almost 14 years, one of David against Goliath, and that one of his allies says that election will be "free but not fair".* (The Economist 2012, Sept. 29).

Ураховуючи твірну базу, на основі якої формуються відонімні телескопізми, похідні лексеми можна розділити на два типи – гомогенні телескопізми, тобто лексеми, що утворилися виключно від власних імен (їх ми розглянули вище), та гетерогенні складноскорочені слова, які з'явилися у результаті злиття власного імені із загальною назвою. Прикладом відонімного телескопізму другого типу може слугувати слово **Billanthropy** < **Bill** + **philanthropy**, яке утворилося від імені всесвітньовідомого мультимільярдера й філантропа Білла Гейтса та загального імені, яке номінує характер його діяльності. Наприклад: *That example has been followed by others, most notably Soros, Turner and Buffett. Indeed, this new form of philanthropy, where retired elite businessmen try to change the world, has even been dubbed by "Billanthropy" after Gates. Another description is "philantro-capitalism.* (The Guardian 2009, May 31).

Іншим прикладом відонімних телескопізмів гетерогенного типу можуть слугувати такі лексеми, як **Romneality** (**Romney** + **reality**) та **Romniverse** (**Romney** + **universe**). Прикладом функціонування цих одиниць може слугувати таке речення: *Because according to the latest theories, "Mitt Romney" who seems poised to be the Republican nominee is but one of countless Mitt Romney, each occupying his own cosmos, each supporting a different platform, each being compared to a different beloved children's toy, all of them equally valid and all of them running for president at the same time, in their own alternative Romnealities, somewhere in the vast Romniverse* (New York Times 2012, March 31).

Прізвище Мітта Ромні, кандидата в президенти США на виборах 2012 урок від Республіканської партії, також слугувало вихідною основою для створення телескопізма **Romneycare**, яке позначало програму реформи системи медичного обслуговування, розроблену цим політичним діячем. Механізмом для формування цього відонімного

телескопізму було з'єднання повної форми прізвища або імені політичного діяча з афезезою слова *Medicare*. Аналогічний алгоритм творення відантропонічних телескопізмів було використано для творення лексичних одиниць, які номінують програми реформи системи охорони здоров'я, запропоновані різними політичними діячами: *Clintoncare* (*Clinton* + *medicare*), *Hillarycare* (*Hillary* + *medicare*), *Obamacare* (*Obama* + *medicare*). Прикладами функціонування цих лексем можуть слугувати такі речення: *Obamacare is Clintoncare with a little more liberalism.* (Time 2009, August 17); *Health care now consumes one quarter of all federal dollars, rapidly rising toward one third – and that's without considering the cost of Obamacare.* (Newweek 2012, November 19); *Romney says he understands the conservative reluctance about him, and he names its source: Romneycare.* (Newsweek 2012, Feb. 6).

Слід зазначити, що прізвище діючого президента США Барака Обама послужило твірною основою для формування дериватів різних типів, зокрема й телескопізмів на кшталт *Obamacare*, *Obamacon*, *Obamanomics*. Так, відантропонічний телескопізм *Obamacon* було створено в результаті злиття повної форми прізвища президента Обама й апокопи субстантивованого іменника *conservative*, наприклад: *In 2008, Barack Obama boasted the support of more than 40 prominent Republicans and conservatives. These "Obamacons" were offered as a barometer of Obama's crossover appeal, evidence of his ability to unite the nation.* (Newsweek 2012, Sept. 10).

Завдяки своїй виразності, ємності змісту та компактності форми відонімні телескопізми слугують стилістично маркованими засобами образної номінації різних референтів і часто вживаються у текстах публіцистичного дискурсу, наприклад: *Even so, too much has been made of the "uncertainty" consequent on the death of his self-indulgent and ruthless father, Kim-Jong-il. Uncertainty is a constant of dealing with the hermit Kim-dom* (Newsweek 2012, January 9). Відантропонічний телескопізм *Kim-dom*, який утворився у результаті злиття апокоп прізвищ двох лідерів Корейської народної демократичної республіки, що керували й передавали владу фактично за монархічними принципами, з афезезою слова *kingdom*: *Kim-dom* < *Kim-Il-sung* + *kingdom*, *Kim-Jong-il* + *kingdom*. Відантропонічний телескопізм вживається тут для іронічної номінації Північної Кореї як "королівства Кімів".

Прикладом ще одного відантропонічного телескопізма може слугувати лексема *Viktator* (*Viktor Orbán* + *dictator*), створена для іронічного найменування прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, який став приймати вольові та авторитарні рішення в управлінні державою: *Political put-down of the week: "Viktator" chanted by crowds in Budapest protesting the increasingly obnoxious government of Prime Minister Viktor Orbán* (Newsweek 2012, Jan. 23).

Телескопія, як спосіб словотворення, не лише сприяє збагаченню словникового складу сучасної англійської мови новими лексичними одиницями, але й створює умови для формування нових словотворчих елементів. За аналогією до телескопізма *Nixonomics* (*Nixon* + *economics*), який поповнив лексикон англійської мови у 70-ті роки минулого століття, було створено цілий ряд нових лексем, що позначали економічні стратегії, економічну політику або економічний аспект діяльності політичних лідерів, наприклад: *Abenomics*, *Bushonomics*, *Cameronomics*, *Clintonomics*, *Gorbanomics*, *Kerrynomics*, *Obamanomics*, *Putinomics*, *Reaganomics*, *Rogernomics*, *Rubinomics*, *Tarzanomics*. Участь фрагмента телескопізма *-nomics* у формуванні не окремого деривату, а цілого ряду похідних одиниць надає підстави для розгляду його як словотворчого суфікса. Процес трансформації фрагмента телескопізма у словотворчу морфему є поступовим и тривалим. Збільшення кількості похідних, створених за участю цього фрагмента, регулярність його вербокративного функціонування, сприяє типізації його семантики й закріпленню словотворчого статусу. Таким чином, телескопія створила умови для афіксації фрагментів лексем.

Важливу роль у формуванні нових словотворчих елементів відіграє словотворення за аналогією до конкретного слова. Так, за аналогією до телескопізму *Nixonomics*, у результаті злиття прізвища президента Рональда Рейгана з афезезою слова *economics* у 80-ті роки ХХ століття було створено неологізм *Reaganomics*, що номінував економічну політику президента Рейгана, яка ґрунтувалася на теорії стимулювання зростання виробництва за

рахунок зниження податкового тягаря. Цей відантропонімний телескопізм був і залишається часто вживаним у публіцистичних статтях, присвячених економічним проблемам, наприклад: *While Americans were arguing about **Reaganomics** in the 1980s, Swedish households were enjoying a negative tax rate on capital income, once generous deductions and adjustments for inflation were taken into account.* (The Economist 2004, Apr. 3).

Інші відантропонімні деривати також часто зустрічаються у публіцистичних статтях економічної спрямованості, наприклад: *It has become conventional wisdom in Washington, DC, that **Kerryomics** is a reincarnation of **Clintonomics**, the catch-all label for Bill Clinton's brand of business-friendly fiscally prudent, globally oriented economic policy.* (The Economist 2004, May 1); *For years, the dominant economic strain within the party has been **Rubinomics** – budget discipline, an embrace of globalization, competence rather than ideology.* (The Economist 2005, June 11); *The intervention by Osborne is likely to be seized on by Gordon Brown, who believes that "**Cameronomics**" masks a rightwing agenda of tax and public spending cuts. Labour attacked the Tories earlier this year when a shadow minister likened tax credits – Brown's main tool for tackling poverty – to subsidies to nationalized industries in the 1970s.* (The Guardian 2008, Aug. 20); *Still, presumably because investors bet that Mr Abe's views may prevail upon the Bank of Japan, on the day after the election the stock-market hit its highest level in more than eight months. A strong yen has reacted to "**Abenomics**" by skidding to 20-month low of nearly ¥85 to the dollar.* (The Economist 2012, Dec. 22); *The end of **Putinomics**: a dozen years of prosperity and stability have kept Russia's leader wildly popular.* (Newsweek 2012, Jan. 30); *However, even if you accept that **Romneyomics**, may be more numerate in practice than it is in theory, it is far harder to imagine that he will reverse course entirely.* (The Economist 2012, Nov. 3); *Tarzan, a wild child raised in the jungle, came back to polite society and hurled around uncouth ideas. It is fitting then that Lord Heseltine, the blond-mopped former Conservative cabinet minister who on October 31st published a report demanding a new industrial policy, bears the nickname. His recipe for restoring growth links together localism, economic interventionism, and radical white-hall reforms. Call it **Tarzanomics**.* (The Economist 2012, Nov. 3).

Формування відонімних дериватів здійснюється не лише на базі антропонімів, але й топонімів. Серед неологізмів, створених способом телескопії, можна виокремити цілу групу лексичних одиниць, які є неофіційними назвами різних географічних об'єктів, серед них: *Mexifornia* < *Mexico* + *California*, *Calexico* < *California* + *Mexico*, *Chindia* < *China* + *India*, *Chindonesia* < *China* + *Indonesia*, *Eurabia* < *Europe* + *Arabia*, *Minnewisowa* < *Minnesota* + *Wisconsin* + *Iowa*, *Taxachusetts* < *Texas* + *Massachusetts*.

Відтопонімні телескопізми утворюються для образної номінації уявних географічних об'єктів, які об'єднують території реальних держав, регіонів, континентів. У свідомості носіїв англійської мови ці географічні об'єкти асоціюються з величезними територіями, єдність яких підкреслюється "дифузною" структурою телескопійних одиниць, створених для їхньої номінації. Так, для номінації усєї території, на якій проживає іспаномовне населення штату Каліфорнія й прикордонних регіонів Мексики, було впроваджено телескопізм *Mexifornia* < *Mexico* + *California*. Прикладами функціонування цього слова можуть слугувати такі речення: *Many whites worry that the state is becoming **Mexifornia** (there is already a border town called **Calexico**); that the great Californian melting pot cannot absorb the number of immigrants now washing in* (The Economist, May 1, 2004). *Besides, what kind of Spanish would a **Mexifornia** speak?* (The Economist 2004, May 11).

Уявна спільна територія країн південно-східної Азії, які останнім часом відзначаються вагомим економічним зростанням та підвищенням політичного впливу на інші країни регіону, також номінується телескопізмами *Chindia* (*China* + *India*), *Chindonesia* (*China* + *Indonesia*), наприклад: *Indonesia's exports to **Chindia** made up 14 % of its total export last year, more than those to America (10%).* (The Economist, Sept. 12, 2009); *Nick Cashmore of the Jakarta office of CLSA, an investment bank, has coined a new term to describe this symbolic relationship: "**Chindonesia**".* (The Economist, Sept. 12, 2009). Такі уявні території можуть об'єднувати те лише окремі країни, а цілі континенти, як наприклад *Australasia* (*Australia* + *Asia*): *Between*

the late 18th and the early 19th centuries four very different types of British empire had begun to emerge. The first were the self-governed colonies in North America, the Caribbean and Australasia (The Economist 2012, Sept. 15). Слід зазначити, що при формуванні цих телескопізмів відбувається гаплогія – накладання кінцевого сегменту апокопи першого топоніма з початковим сегментом топоніма (або його афери) внаслідок фонологічного й графічного збігу сегментів скорочених основ.

Необхідно також підкреслити, що телескопізми, створені на базі топонімів, так само як і відантропонімні телескопізми, відзначаються образністю й експресивністю. Так, наприклад, складноскорочений дериват *Eurabia* (*Europe* + *Arabia*) у реченні *Why the United States is fairer to Muslims than "Eurabia" is.* (The Economist, Sept. 1, 2007) іронічно номінує територію Європи, яка заселена вихідцями з мусульманських, насамперед, арабських країн.

Базою для утворення телескопізмів як правило слугують два твірних слова, проте є випадки, коли телескопійні одиниці утворюються шляхом поєднання частин трьох і більше слів. Наприклад, телескопізм *Minnewisowa* було створено шляхом поєднання апокоп трьох твірних слів *Minnesota*, *Wisconsin* та *Iowa*. Модель утворення такого телескопізму можна представити так: **ab + cd + eg → ace**. Наприклад: *Republicans will convene in Minneapolis, the largest city in "Minnewisowa". That neologism refers to the contiguous states of Minnesota, Wisconsin and Iowa, which have 27 electoral votes* (Washington Post, Nov. 5, 2006).

Отже, відонімною телескопією є процес і результат формування складноскорочених слів на базі власних імен, головним чином антропонімів і топонімів. Хоча кількість відонімних дериватів, створених способом телескопії, не є такою численною, як число афіксальних неологізмів, тим не менш телескопію теж можна вважати досить продуктивним способом словотворення на базі власних назв. За своєю типологією відонімні деривати можуть бути гомогенними, тобто створеними виключно шляхом злиття фрагментів двох або більше онімів, та гетерогенними, такими, що утворюються в результаті з'єднання фрагмента власного імені з редукованою формою загального імені. Найпродуктивнішими моделями відантропонімної й відтопонімної телескопії в сучасній англійській мові є **ab + cd → ad**, **ab + cd → ac**, **ab + cd → abd**.

Слід зазначити, що телескопія є відносно “молодим” способом словотвору, і механізми утворення телескопізмів продовжують своє формування і вдосконалення. Виявлення нових закономірностей творення лексичних одиниць способом телескопії може стати **перспективою** подальших студій.

Література

Бортничук Е. Н. Словообразование в современном английском языке / Е. Н. Бортничук, И. В. Василенко, Л. П. Пастушенко – К.: Вища школа, 1988. – 262 с. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка / Вера Ивановна Заботкина. – М.: Высшая школа, 1989. – 124 с. Попова З. Д., Стернин И. А. Общее языкознание / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2007. – 408 с. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.

УДК: 811.111'373

КЛИМЕНКО О.Л.

(Запорізький національний університет)

СТИЛІСТИЧНІ ТРАНСПОЗИЦІЇ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто специфічні риси жаргонів та сленгу як субстандартних варіантів національної мови, що відбивають лінгвокультурні особливості соціуму в певні історичні періоди; встановлено закономірності взаємодії субстандартних та кодифікованих підсистем сучасної англійської мови та виявлено особливості її стилістичного розвитку, зумовлені загальною тенденцією до демократизації, до зближення літературної мови з розмовною.

Ключові слова: жаргон, сленг, літературна мова, розмовна мова